

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ο πολιτιστικός τουρισμός
είναι πράσινος τουρισμός. Ιδέες και ευκαιρίες για
την επανεκκίνηση μετά την πανδημία - Θεματικό
εργαστήριο

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Υπουργείο Τουρισμού

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ | ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Ο πολιτιστικός τουρισμός είναι πράσινος τουρισμός. Ιδέες και ευκαιρίες για την επανεκκίνηση μετά την πανδημία / Cultural Tourism is Green Tourism. Ideas and opportunities for the restart after the pandemic.

Πότε

12 Οκτωβρίου 2022 (16:30-18:00 CET)

Φορέας υλοποίησης

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Περιφερειών και Πόλεων 2022

Πού

Υβριδική εκδήλωση (Βρυξέλλες και διαδικτυακά)

Σκοπός εκδήλωσης

Συνοπτική παρουσίαση αποτελεσμάτων έρευνας αναφορικά με τον πολιτιστικό τουρισμό και παρουσίαση έργων σχετικών με βιώσιμες μεταφορές.

Βασικές ενότητες

Παρουσίαση της σχετικής έρευνας καθώς και έργων που αφορούν βιώσιμες μεταφορές.

Ποιοι συμμετείχαν

Εταίροι του Προγράμματος Interreg ADRION καθώς και ακαδημαϊκοί εταίροι.

γενικότερο πλαίσιο

Πράσινη μετάβαση και πολιτιστικός τουρισμός κατά τη νέα μεταβατική περίοδο 2021-2027.

Βασικά συμπεράσματα

Η ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού πρέπει να βασιστεί στην αξιοποίηση ψηφιακών τεχνολογιών και στην ανάπτυξη βιώσιμων μεταφορών.

link

<https://europa.eu/regions-and-cities/programme/2022/sessions/2285>

Εισαγωγή

Με έναυσμα τη δημοσίευση του εγγράφου πολιτικής (policy paper) με τίτλο «Βιώσιμη ανάπτυξη του τουριστικού τομέα στη μακρο-περιφέρεια ADRION. Στρατηγική πρόταση για την προγραμματική περίοδο 2021-2027» στο πλαίσιο του προγράμματος διασυνοριακής συνεργασίας της ΕΕ (Interreg) ADRION¹, πραγματοποιήθηκε συζήτηση αναφορικά με τους **τρόπους βιώσιμης ανάκαμψης του πολιτιστικού τουρισμού μετά την πανδημία** με ιδιαίτερη έμφαση στη χρήση βιώσιμων μεταφορών. Τη συζήτηση συντόνισε ο Michele Greco, πρύτανης του Πανεπιστημίου της Basilicata και σε αυτή συμμετείχαν οι:

- Biagio Perretti, Λέκτορας στο Πανεπιστήμιο της Basilicata, συντονιστής του Interreg ADRION.
- Γλυκερία Μυροβάλη, επικεφαλής του Εργαστηρίου D2: τεχνολογίες και εργαλεία για την τουριστική ανάπτυξη της υπό-συστάδας «Καινοτομία μέσω της χρήσης νέων μεθοδολογικών προσεγγίσεων και μοντέλων και Branding στα πλαίσια του ADRION» του Προγράμματος ADRION, από το Ινστιτούτο Μεταφορών του Εθνικού Κέντρου Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (IMET-EKETA).
- Barbara di Piazza, επικεφαλής της Γραμματείας του προγράμματος Interreg ADRION.
- Antonio Nicoletti, Διευθυντής του Οργανισμού Περιφερειακής Προώθησης της Περιφερειακής Κυβέρνησης της Basilicata, Ιταλία.

¹ Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://thematic.adrioninterreg.eu/wp-content/uploads/2022/03/Policy-Paper-Cluster-3-action-6-1.pdf>

Συνοπτική παρουσίαση των βασικών σημείων της έρευνας

Αρχικά το λόγο έλαβε ο **Biaggio Perretti**, καθηγητής του Πανεπιστημίου της Basilicata και συντονιστής του Προγράμματος ADRION, ο οποίος ανέφερε πως κατά την πανδημία ήρθε στο προσκήνιο η έννοια του **proximity tourism** (τουρισμός μικρών αποστάσεων). Εν συνεχεία παρουσιάστηκαν τα πιο ενδιαφέροντα ευρήματα της έρευνας η οποία υλοποιήθηκε στα πλαίσια του έργου και η οποία αποτυπώθηκε στο προαναφερθέν Policy Paper. Τα ερωτήματα που τέθηκαν αφορούσαν το προφίλ των συμμετεχόντων, την άποψή τους σχετικά με τις επιπτώσεις της πανδημίας και τα μέτρα που λήφθηκαν για την αντιμετώπισή της αλλά και τις μελλοντικές δράσεις που πρέπει να αναληφθούν για την προώθηση του βιώσιμου τουρισμού. Πρόκειται για έρευνα η οποία διεξήχθη διαδικτυακά με τη χρήση ερωτηματολογίου την περίοδο Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2021 και στην οποία συμμετείχαν ενδιαφερόμενα μέρη.

Τα βασικά συμπεράσματα της έρευνας είναι τα εξής:

-
- Παρά τις σημαντικές αρνητικές συνέπειες της πανδημίας στον τομέα του πολιτισμού (υψηλά ποσοστά ανεργίας, μείωση των εσόδων σε πολιτιστικά ιδρύματα κ.α.), παρατέθηκε μία σειρά από θετικές συνέπειες και πιο συγκεκριμένα τη στροφή προς προϊόντα αγροτουρισμού, λιγότερο γνωστούς προορισμούς, τη χρήση ποδηλάτου καθώς και την ενίσχυση του εγχώριου τουρισμού.
 - Ο τουρισμός μικρών αποστάσεων (*proximity tourism*), ο οποίος ήρθε δυναμικά στο προσκήνιο κατά τη διάρκεια της πανδημίας, δεν μπορεί να καλύψει το κενό που προκάλεσε η μείωση των διεθνών ταξιδιών στους πολιτιστικούς προορισμούς. Πρόκειται για μια προσέγγιση η οποία δεν είναι πλήρως εφαρμόσιμη στην περίπτωση του πολιτιστικού τουρισμού, στον πυρήνα του οποίου βρίσκεται η επαφή με άλλους πολιτισμούς και στον οποίο η υποκατάσταση με ψηφιακά εργαλεία δεν είναι δυνατή.
 - Η ακύρωση πολιτιστικών εκδηλώσεων έπληξε σημαντικά τον πολιτιστικό τουρισμό.
 - Έμφαση πρέπει να δοθεί στην ανάπτυξη των βιώσιμων μεταφορών και στην ψηφιοποίηση των υπηρεσιών πολιτιστικού τουρισμού.
-

Παρουσίαση του έργου SUSTOURISMO

Το λόγο έλαβε στη συνέχεια η **Γλυκερία Μυροβάλη**, επιστημονική συνεργάτης του Ινστιτούτου Μεταφορών του Εθνικού Κέντρου Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (IMET-EKETA)² και συντονίστρια του Εργαστηρίου D2 του έργου ADRION η οποία παρουσίασε συνοπτικά το **έργο SUSTOURISMO** του Προγράμματος Interreg ADRION βασικός στόχος του οποίου είναι η προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και κινητικότητας στο πλαίσιο του πράσινου τουρισμού. Στο πλαίσιο του έργου αναπτύχθηκε η **εφαρμογή SUSTOURISMO** η οποία παρέχει στους χρήστες τη δυνατότητα να εντοπίσουν βιώσιμους τρόπους μεταφοράς προς και από σημεία ενδιαφέροντος και εκδηλώσεις αλλά και βιώσιμα τουριστικά πακέτα ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες ενώ παράλληλα μέσω εργαλείων επιβράβευσης προωθεί την περιβαλλοντικά συνειδητοποιημένη συμπεριφορά. Παράλληλα, η προσπάθεια σύζευξης των στόχων προώθησης των βιώσιμων μεταφορών και ψηφιοποίησης του πολιτιστικού αποθέματος οδήγησε και στο σχεδιασμό των δύο ακόλουθων έργων:

- Το έργο **Thessaloniki Tourism Blockchain -Ψηφιακή Θεσσαλονίκη 2030**, το οποίο στοχεύει στην προώθηση του ψηφιακού προφίλ της πόλης μέσω της αξιοποίησης της τεχνολογίας blockchain και της δημιουργίας ψηφιακής τουριστικής κάρτας που θα επιτρέπει στους επισκέπτες να έχουν πρόσβαση σε πακέτα τουριστικών και πολιτιστικών υπηρεσιών³.
- Το έργο **GoBike⁴ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας** με στόχο την προώθηση του ποδηλατικού τουρισμού με την αξιοποίηση ψηφιακών μέσων (πλατφόρμα και εφαρμογή) στα οποία θα είναι διαθέσιμες πληροφορίες για τα ποδηλατικά μονοπάτια στην περιοχή του Ολύμπου και του δάσους Σέιχ Σου.

Λοιπές παρουσιάσεις

Στην παρουσίασή της η **Barbara Di Piazza**, επικεφαλής της Γραμματείας του Προγράμματος ADRION υπογράμμισε πως κατά τη νέα προγραμματική περίοδο (2021-27) θα διευρυνθεί η γεωγραφική περιοχή του προγράμματος με την προσθήκη σε αυτό της Βορείου Μακεδονίας και του Σαν Μαρίνο, θα αυξηθεί ο διαθέσιμος προϋπολογισμός και θα δοθεί έμφαση στις θεματικές της βιώσιμης κινητικότητας, της κυκλικής οικονομίας και της προώθησης της καινοτομίας.

Το εργαστήριο ολοκληρώθηκε με την παρέμβαση του **Antonio Nicoletto**, διευθυντή του γραφείου περιφερειακής προώθησης της Περιφέρειας της Basilicata, κατά την οποία αναφέρθηκε στη στρατηγική για την προώθηση του βιώσιμου τουρισμού στην Περιφέρεια Basilicata και κυρίως στις προωθητικές εκστρατείες **“Basilicata en plein air”** (η Basilicata στον καθαρό αέρα)⁵, στόχος της οποίας ήταν η προώθηση των δραστηριοτήτων σε εξωτερικούς χώρους, και **“Basilicata Free to Move”** (Basilicata, κινηθείτε ελεύθερα)⁶ ενώ ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και πρωτοβουλιών που

² Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://www.certh.gr/root.el.aspx>

³ Περισσότερες πληροφορίες για το έργο είναι διαθέσιμα στους ακόλουθους συνδέσμους: <https://www.imet.gr/index.php/el/projects-el/projects-sector-d-el/878-thessaloniki-tourism-blockchain-el> και <https://thesstourblock.imet.gr/>

⁴ Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://gobike.gr/en/>

⁵ Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://www.basilicataturistica.it/en/basilicata-en-plein-air/>

⁶ Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://www.basilicataturistica.it/campagna-di-comunicazione-free-to-move-liberi-di-muoversi/>

προωθούν νέες πολιτιστικές εμπειρίες, την προώθηση του τουρισμού εμπειρίας (experiential tourism) με τη δημιουργία σχετικών διαδρομών και υπηρεσιών.

Τελικές σκέψεις και συμπεράσματα

Η ενίσχυση και προώθηση του πολιτιστικού τουρισμού μετά το τέλος της πανδημίας πρέπει να βασιστεί στην παράλληλη ανάπτυξη βιώσιμων μεταφορών και την αξιοποίηση καινοτόμων ψηφιακών εργαλείων. Στόχος είναι η ανάπτυξη ενός βιώσιμου πολιτιστικού τουρισμού που ικανοποιεί τις νέες ανάγκες των επισκεπτών.